

Бердичівський педагогічний фаховий коледж
Житомирської обласної ради

Введено в дію
наказом директора
Бердичівського педагогічного
фахового коледжу
Житомирської обласної ради
№ 67 - ка від 31.08.2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Бердичівського
педагогічного фахового коледжу
Житомирської обласної ради
 Алла ЛЕЙЧУК
2023 року

Положення
про порядок розроблення, затвердження
та моніторингу освітньо – професійних програм
у Бердичівському педагогічному фаховому коледжі
Житомирської обласної ради

Розглянуто і схвалено
педагогічною радою коледжу
Протокол № 1 від 30.08.2023 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок розроблення, затвердження та моніторингу освітньо-професійних програм (надалі Положення) у Бердичівському педагогічному фаховому коледжі Житомирської обласної ради (надалі – Коледж), розроблене відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365), Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 р. № 918.

1.2. Це Положення визначає порядок розроблення, розгляду й затвердження освітньо-професійних програм у Коледжі, дотримання принципів та процедур забезпечення їх якості (моніторинг, оцінювання, періодичний перегляд, порядок закриття).

1.3. Освітньо-професійна програма є нормативним документом Коледжу. ОПП повинна мати чітко сформульовані цілі, відповідати місії та стратегії Коледжу. Цілі ОПП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб зацікавлених сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У рамках однієї спеціальності в Коледжі може розроблятися та реалізовуватися одна або декілька ОПП. Профільна спрямованість, обумовлена сутнісними особливостями предметної області ОПП, переліком програмних компетентностей, програмних результатів навчання чи переліком освітніх компонентів, є підставою для розроблення окремої ОПП.

Основою для розроблення ОПП є стандарт освіти відповідного рівня та професійні стандарти (за наявності).

1.4. Освітньо-професійну програму використовують для:

- провадження освітньої діяльності;
- моніторингу якості освітнього процесу;
- атестації здобувачів освіти;
- самооцінювання та акредитації.

1.5. Назви освітніх програм повинні мати ознаки (ключові слова) назви відповідних спеціальностей (спеціалізації, спеціалізацій), допускаючи повний збіг або використання парафразу, або за змістом відповідати цим назвам з урахуванням особливостей реалізації освітніх програм.

1.6. Обсяг ОПП та окремих освітніх компонентів має відповідати вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня освіти та відповідного стандарту освіти (за наявності).

1.7. Зміст ОПП повинен мати чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, мають становити логічну взаємопов'язану систему та в сукупності давати можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання і відповідати предметній області визначеної для неї спеціальності.

1.8. Реалізація ОПП передбачає наявність відповідного кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу Коледжу.

1.9. Освітньо-професійні програми розглядаються та схвалюються на засіданні циклових комісій, методичної ради, затверджуються рішенням педагогічної ради і вводяться в дію наказом директора Коледжу.

2. Структура, зміст та оформлення освітньо-професійних програм

2.1. При розробці освітньо-професійних програм мають враховуватися нормативні вимоги щодо:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття відповідного рівня освіти;
- переліку компетентностей випускника певної ОПП;
- нормативного змісту підготовки здобувачів освіти, орієнтованого на відповідні результати навчання, що забезпечать формування визначеного переліку компетентностей;
- форм атестації здобувачів освіти;
- наявності системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- змісту професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.2. Структурними елементами ОПП є:

- титульна сторінка;
- лист-погодження ОПП, що містить інформацію про порядок процедури проходження етапів затвердження освітньо-професійної програми та введення її в дію;
- передмова, де зазначається відповідність ОПП стандарту фахової передвищої освіти, вказується керівник та склад робочої групи, перелік зацікавлених сторін, за участі яких розроблена ОПП (представники стейкхолдерів та студентського самоврядування Коледжу), зовнішніх стейкхолдерів (рецензентів);
- розділ 1 «Опис освітньо-професійної програми»;
- розділ 2 «Перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх виконання»;
- розділ 3 «Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти»;
- розділ 4 «Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти»;
- розділ 5 «Матриця відповідності компетентностей випускника компонентам освітньо-професійної програми»;
- розділ 6 «Матриця відповідності результатів навчання освітнім компонентам освітньо-професійної програми»;
- розділ 7 «Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей».

2.3. Опис ОПП включає такі елементи:

2.3.1. Загальна інформація:

- повна назва закладу освіти;
- освітньо-професійний ступінь;
- освітня кваліфікація;
- професійна кваліфікація;
- кваліфікація в дипломі;
- рівень кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікації;
- офіційна назва освітньо-професійної програми;
- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра;
- наявність акредитації;

- термін дії освітньо-професійної програми;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- мова(и) викладання;
- інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-професійної програми.

2.3.2. Мета ОПП.

2.3.3. Характеристика ОПП:

предметна область (об'єкт вивчення; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології; інструменти та обладнання; особливості ОПП; співвідношення обсягів загальної і професійної складових та вибіркової частини).

2.3.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання:

придатність до працевлаштування; академічні права випускника.

2.3.5. Викладання та оцінювання:

викладання та навчання; оцінювання.

2.3.6. Перелік компетентностей випускника:

інтегральна компетентність (за наявності у стандарті фахової передвищої освіти); загальні компетентності; спеціальні компетентності.

2.3.7. Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання.

2.3.8. Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-професійної програми:

кадрове забезпечення; матеріально-технічне забезпечення; інформаційне та навчально-методичне забезпечення.

2.3.9. Академічна мобільність.

2.4. Перелік освітніх компонентів ОПП містить перелік обов'язкових освітніх компонентів програми (навчальні дисципліни, усі види практик), загальну кількість кредитів на кожний обов'язковий освітній компонент та форми підсумкового контролю, обсяг компонентів за вибором здобувача освіти.

Навчальні дисципліни обов'язкової складової ОПП поділяються на:

- освітні компоненти, що формують загальні компетентності;
- освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності.

Структурно-логічна схема ОПП представляє логічну послідовність вивчення компонентів освітньо-професійної програми та може бути представлена у вигляді таблиці.

2.5. У розділі «Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти» подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження. Форми атестації вказують відповідно до затвердженого стандарту освіти (за наявності).

2.6. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти є обов'язковою складовою ОПП та повинні містити посилання на «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Бердичівському педагогічному фаховому коледжі Житомирської обласної ради», де міститься опис процедур і заходів забезпечення якості освіти, заходів щодо моніторингу та періодичного перегляду ОПП, системи оцінювання здобувачів освіти, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, інформацію щодо інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом, публічності інформації про освітньо-професійні програми, забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками Коледжу та

здобувачами освіти.

2.7. Вимоги професійних стандартів (за наявності).

2.8. Матриця відповідності компетентностей випускника компонентам освітньо-професійної програми.

2.9. Матриця відповідності результатів навчання освітнім компонентам освітньо-професійної програми.

2.10. Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей.

3. Порядок розроблення та затвердження освітньо-професійної програми

3.1. Розроблення ОПП включає такі етапи:

- 1) формування проєктної групи ОПП;
- 2) аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- 3) визначення опису ОПП;
- 4) визначення змісту ОПП;
- 5) розроблення системи оцінювання якості ОПП з метою її удосконалення.

Проєктна група - це група педагогічних, науково-педагогічних працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю. Проєктні групи формуються окремо за кожною ОПП на період її розроблення. Проєктна група має включати не менше трьох педагогічних працівників, які працюють в коледжі за основним місцем роботи, мають освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності, що ліцензується, з яких не менше як дві особи мають вищу кваліфікаційну категорію. Склад проєктної групи освітньої програми затверджується наказом директора Коледжу і повинен відповідати кадровим вимогам щодо започаткування та провадження освітньої діяльності на певному рівні освіти, що передбачені Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

За запитом проєктної групи відповідні структурні підрозділи Коледжу зобов'язані надати у визначений керівником проєктної групи строк відомості, необхідні для розроблення ОПП.

Координацію діяльності усіх проєктних груп Коледжу здійснює заступник директора з навчальної роботи.

Проєктна група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому освітньої програми, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОПП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

Опис програми складається проєктною групою як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОПП.

Визначення змісту освітньо-професійної програми охоплює такі етапи:

1) складання переліку освітніх компонентів ОПП; визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання; перевірка охоплення ключових загальних та фахових компетентностей;

2) визначення кількості кредитів ЄКТС для кожного освітнього компонента, необхідного для досягнення результатів навчання. Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для одного освітнього компонента може складати не менше 1,5 кредити ЄКТС. Проєктним групам рекомендовано уникати надмірної фрагментації освітніх компонентів.

3) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану відповідної ОПП;

4) розроблення програм навчальних дисциплін викладачами циклових комісій Коледжу.

3.2. Формування робочої групи з моніторингу, перегляду та удосконалення освітньо-професійної програми за спеціальністю.

Робоча група формується на основі проектної і є групою педагогічних, науково-педагогічних працівників, які працюють в коледжі за основним місцем роботи, мають освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності, що ліцензується, з яких не менше як дві особи мають вищу кваліфікаційну категорію. До її компетенції входить процедура моніторингу, перегляду, удосконалення та оновлення освітньо-професійних програм згідно сучасних тенденцій розвитку галузі, вимог ринку праці, пропозицій та запитів учасників освітнього процесу і стейкхолдерів.

3.3. Призначення та діяльність керівника ОПП за спеціальністю.

Очолює проектну/робочу групу керівник ОПП – педагогічний працівник, який працює в Коледжі за основним місцем роботи, має освітню та/або професійну кваліфікацію за відповідною або спорідненою спеціальністю, вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання або науковий ступінь/вчене звання, стаж педагогічної та/або науково-педагогічної роботи не менше 10 років.

3.4. Керівник ОПП за своїми обов'язками відповідає за реалізацію та якість ОПП на всіх її етапах, в тому числі забезпечення відповідності Ліцензійним умовам та критеріям акредитації ОПП.

Керівник ОПП має право на:

- внесення пропозицій щодо перегляду, оновлення ОПП та навчального плану для відповідної спеціальності;
- постійний моніторинг та вдосконалення ОПП залежно від пропозицій стейкхолдерів, а також тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних ОПП;
- внесення пропозицій щодо змін до кадрового складу працівників, які забезпечують підготовку здобувачів освіти (для дотримання Ліцензійних вимог та вимог ОПП);
- ініціювання необхідних процедур для покращення матеріально-технічного та інформаційного забезпечення ОПП.

Керівник ОПП звітує про якість, результати моніторингу, перегляду, удосконалення та оновлення ОПП на методичній та педагогічній радах Коледжу.

3.5. Призначення та дострокове припинення роботи керівника ОПП і/або членів проектної/робочої групи здійснюється на підставі наказу директора Коледжу.

3.6. Група забезпечення спеціальності – група педагогічних працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи, котрі відповідають за виконання освітньо-професійної програми за спеціальністю, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Склад груп забезпечення спеціальності щорічно затверджується наказом директора Коледжу.

Функції групи забезпечення спеціальності:

- розроблення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу відповідно до визначених в ОПП компетентностей та програмних результатів

навчання;

- практична реалізація навчального плану ОПП;
- забезпечення досягнення здобувачами освіти визначених відповідними ОПП компетентностей та програмних результатів навчання;
- здійснення освітнього процесу з урахуванням вимог студентоорієнтованого підходу, принципів академічної свободи та академічної доброчесності;
- забезпечення систематичного оновлення змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень і інновацій у сфері освіти;
- визначення форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, щодо забезпечення досягнення програмних результатів навчання;
- заохочення здобувачів освіти до наукової діяльності;
- розвиток професійних компетентностей та досягнень з урахуванням чинних ліцензійних вимог, а також своєчасне оновлення та подання відомостей щодо досягнутих результатів власної професійної діяльності до навчально-методичного підрозділу Коледжу;
- виконання обґрунтованих рекомендацій керівників та членів робочих груп ОПП стосовно удосконалення змісту, методів та прийомів освітньої діяльності;
- своєчасне надання відомостей та проведення заходів, необхідних для підготовки звіту (відомостей) для самооцінювання ОПП відповідно до чинних нормативних вимог та на запит керівника ОПП;
- активна участь у підготовці та проходженні процедур зовнішнього оцінювання ОПП.

Учасники групи забезпечення спеціальності мають право отримувати необхідну для виконання визначених функцій інформацію та консультації у керівників та учасників робочих груп, а також відповідних структурних підрозділах Коледжу.

3.7. З метою забезпечення відповідності змісту підготовки фахівців вимогам ринку праці (зовнішніх стейкхолдерів), досягненням сучасних технологій, в межах власної концепції розвитку, Коледж може запроваджувати нові освітньо-професійні програми в межах ліцензованих спеціальностей.

3.8. Проєкт ОПП розглядається та обговорюється на спільному засіданні учасників проєктної групи, представників стейкхолдерів та студентського самоврядування та рекомендується до обговорення на засіданні викладачів відповідних циклових комісій. За рекомендацією циклових комісій ОПП виноситься на розгляд методичної ради коледжу. У разі розгляду та схвалення на засіданні методичної ради ОПП рекомендується для затвердження педагогічною радою. Відповідно до рішення педагогічної ради ОПП вводиться в дію наказом директора Коледжу.

3.9. У разі внесення змін/доповнень до ОПП в ході її перегляду для зручності внутрішнього користування після офіційної назви ОПП, взятої в лапки, зазначається порядковий номер редакції (наприклад, 01, 02 тощо). ОПП для однієї спеціальності з різним терміном дії можуть мати доповнення до порядкового номеру редакції (наприклад, 9.01, якщо особи розпочинають навчання на основі базової загальної середньої освіти).

4. Внутрішнє забезпечення якості ОПП

4.1. Основними процедурами внутрішнього забезпечення якості ОПП є моніторинг та самооцінювання ОПП, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього

оцінювання якості (акредитації, інституційного аудиту), так і з ініціативи адміністрації Коледжу в рамках планових процедур контролю якості.

4.2. До процесу періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення їх якості мають бути залучені здобувачі освіти як партнери (безпосередньо та через органи студентського самоврядування) й роботодавці (безпосередньо та/або через свої об'єднання).

4.3. Система забезпечення якості Коледжу має забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки в ОПП та/або освітній діяльності з реалізації ОПП.

4.4. Під час перегляду ОПП мають братися до уваги результати зовнішнього забезпечення якості освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій).

5. Здійснення моніторингу ОПП

Моніторинг ОПП здійснюють для встановлення досяжності, реалістичності та адекватності визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження.

5.1. Здійснення моніторингу у Коледжі передбачає:

- організацію й аналіз опитувань здобувачів освіти та педагогічних працівників з питань організації освітнього процесу за ОПП, якості ОПП;
- організацію й аналіз опитувань роботодавців та випускників з питань якості ОПП та їх підготовленості до професійної діяльності;
- аналіз наявності й доступності програм навчальних дисциплін, практик, методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проектів) тощо;
- аналіз наявності, якості й доступності інформаційного забезпечення.

Моніторинг ОПП здійснюється з метою її удосконалення шляхом аналізу ОПП та процесів її реалізації за наступними критеріями:

- проектування та цілі ОПП;
- структура та зміст ОПП;
- доступ до ОПП та визнання результатів навчання;
- навчання і викладання за ОПП;
- контрольні заходи, оцінювання здобувачів освіти та академічна доброчесність;
- кадрове забезпечення;
- освітнє середовище та матеріальні ресурси;
- внутрішнє забезпечення якості ОПП;
- прозорість та публічність.

Робоча група має інформувати здобувачів освіти і викладачів про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Перегляд, оновлення, удосконалення освітньо-професійних програм відбувається за результатами їхнього моніторингу.

Перегляд ОПП повинен відбуватись не частіше одного разу на рік, але не рідше, ніж раз на п'ять років.

5.2. Підставами для оновлення/модернізації ОПП є:

- ініціатива і пропозиції роботодавців;
- результати обговорення зі здобувачами освіти, які навчаються за ОПП;

- ініціатива і пропозиції викладачів, що забезпечують освітній процес за ОПП;
- результати оцінювання якості ОПП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОПП;
- внесення змін до Стандарту освіти за відповідною спеціальністю.

5.3. Зміни до ОПП розглядаються на засіданнях відповідних циклових комісій, схвалюються методичною радою та затверджуються на засіданні педагогічної ради Коледжу.

Затвердження змін до ОПП є підставою для внесення змін до навчальних планів (створення нових редакцій навчальних планів).

5.4. ОПП може бути закрыта та вилучена з переліку освітньо-професійних програм, що реалізуються в Коледжі, за таких умов:

- результати моніторингу реалізації освітньої програми свідчать про низький рівень зацікавленості у програмі внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів (негативні відгуки здобувачів освіти, випускників, роботодавців);
- відсутність необхідного кадрового, інформаційного та навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення;
- зміни у нормативних документах (стандартах освіти тощо), що унеможливають реалізацію програми;
- відсутність набору здобувачів освіти на ОПП протягом 2-х навчальних років поспіль;

Рішення про закриття ОПП приймається педагогічною радою Коледжу.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення затверджується педагогічною радою Коледжу та вводиться в дію наказом директора Коледжу.

6.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Коледжу в межах своїх повноважень, установлених посадовими інструкціями.

6.3. Зміни та доповнення до цього Положення затверджуються педагогічною радою Коледжу та вводяться в дію наказом директора Коледжу.